Cwricwlwm Cymru: diwygio Meysydd Dysgu a rhaglenni astudio

Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu; Datblygiad Mathemategol; Cymraeg (iaith gyntaf); Saesneg; mathemateg

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Cwestiynau cyffredin

Dyddiad cyhoeddi: Rhagfyr 2014

Cwricwlwm Cymru: diwygio Meysydd Dysgu a rhaglenni astudio

Cynulleidfa Ymarferwyr y Cyfnod Sylfaen; penaethiaid ac athrawon mewn ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig; awdurdodau lleol Cymru a chonsortia rhanbarthol; undebau athrawon a chyrff cynrychioli; tiwtoriaid hyfforddiant cychwynnol i athrawon; llywodraethwyr a rhanddeiliaid eraill sydd â diddordeb yng Nghymru.

Trosolwg Mae'r ddogfen yn darparu amryw o atebion i gwestiynau cyffredin ynghylch Cam 1 yr adolygiad o'r trefniadau asesu a'r cwricwlwm, gan gynnwys Meysydd Dysgu diwygiedig (Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu, a Datblygiad Mathemategol), rhaglenni astudio diwygiedig (Cymraeg (iaith gyntaf), Saesneg a mathemateg) o'r Cyfnod Sylfaen i Gyfnod Allweddol 4, asesu, TGAU newydd ac adolygiad annibynnol yr Athro Donaldson.

Bydd yn helpu ysgolion a lleoliadau i ddeall y diwygiadau i'w rhoi ar waith o fis Medi 2015.

Camau i'w cymryd Dim – er gwybodaeth yn unig.

Rhagor o wybodaeth Dylid cyfeirio ymholiadau am y ddogfen hon at:

Cangen Gweithredu'r FfLlRh
Yr Adran Addysg a Sgiliau
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ
e-bost: curriculumdivision@cymru.gsi.gov.uk

Copïau ychwanegol Mae'r ddogfen hon ar gael ar wefan Dysgu Cymru Llywodraeth Cymru yn www.dysgu.cymru.gov.uk

Dogfennau cysylltiedig *Cwricwlwm Cymru: diwygio Meysydd Dysgu a rhaglenni astudio – dogfen wybodaeth* (2014); *Cwricwlwm Cymru: diwygio Meysydd Dysgu a rhaglenni astudio – Rhestr o dermau* (2014); Maes Dysgu Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu; Maes Dysgu Datblygiad Mathemategol; Rhaglen Astudio Cyfnod Allweddol 2 Cymraeg; Rhaglen Astudio Cyfnod Allweddol 3 Cymraeg; Rhaglen Astudio Cyfnod Allweddol 4 Cymraeg; Key Stage 2 English Programme of Study; Key Stage 3 English Programme of Study; Key Stage 4 English Programme of Study; Rhaglen Astudio Cyfnod Allweddol 2 Mathemateg; Rhaglen Astudio Cyfnod Allweddol 3 Mathemateg; Rhaglen Astudio Cyfnod Allweddol 4 Mathemateg.

ISBN digidol 978 1 4734 2824 9
© Hawlfraint y Goron 2014
WG22491

Cynnwys

Adolygiad o'r cwricwlwm a'r trefniadau asesu – Meysydd Dysgu (Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu, a Datblygiad Mathemategol) a'r rhaglenni astudio ar gyfer Cymraeg (iaith gyntaf), Saesneg a mathemateg **2**

Asesu gan ddefnyddio'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol (FfLlRh) **6**

Adolygiad annibynnol yr Athro Donaldson o'r trefniadau asesu a'r cwricwlwm cenedlaethol **7**

Cymwysterau **8**

Cyfnod Sylfaen **10**

Adolygiad o'r cwricwlwm a'r trefniadau asesu – Meysydd Dysgu (Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu, a Datblygiad Mathemategol) a'r rhaglenni astudio ar gyfer Cymraeg (iaith gyntaf), Saesneg a mathemateg

Pam ydych chi wedi newid y Meysydd Dysgu ar gyfer Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu a Datblygiad Mathemategol, a'r rhaglenni astudio ar gyfer Cymraeg (iaith gyntaf), Saesneg a mathemateg?

Ym mis Hydref 2012, dechreuodd Llywodraeth Cymru ar broses o adolygu elfennau o'r cwricwlwm a'r trefniadau asesu yng Nghymru i wneud yn siŵr fod y cwricwlwm a'r trefniadau asesu yn gydnaws â disgwyliadau'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd (FfLlRh). Gellir gweld yr ymgynghoriad ar wefan Llywodraeth Cymru yn www.wales.gov.uk/consultations/education/nlnf/?skip=1&lang=cy.

Ym mis Mawrth 2014, yn dilyn ymgynghoriad yr hydref blaenorol ar yr egwyddorion cyffredinol, roedd y rhai yr ymgynghorwyd hwy yn frwd eu cefnogaeth i sefydlu llythrennedd a rhifedd ym meysydd iaith a mathemateg y cwricwlwm, ond cafwyd ymatebion amrywiol i gynigion eraill. Daethom i'r casgliad y dylem:

- adolygu'r Meysydd Dysgu ar gyfer Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Rhifedd a Datblygiad Mathemategol, a'r rhaglenni astudio ar gyfer Cymraeg (iaith gyntaf), Saesneg a mathemateg yn barod ar gyfer eu rhoi ar waith yn statudol ym mis Medi 2015 (arweiniwyd hwn at Gam 1)
- cynnal adolygiad annibynnol a chynhwysfawr o'r cwricwlwm a'r trefniadau asesu yng Nghymru – mae'r gwaith hwn yn cael ei wneud gan yr Athro Graham Donaldson.

Pryd yr ymgynghorodd Llywodraeth Cymru ar y Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio diwygiedig?

Ym mis Mawrth 2014, cynhaliodd Llywodraeth Cymru ymgynghoriad ar:

- gynigion am Feysydd Dysgu newydd ar gyfer:
  - Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu
  - Datblygiad Mathemategol

- rhaglenni astudio newydd am Gyfnodau Allweddol 2 i 4 ar gyfer:
  – Cymraeg (iaith gyntaf)
  – Saesneg
  – mathemateg
- ychwanegiadau anstatudol i'r FfLlRh.

Cynhaliwyd pedwar digwyddiad ymgynghori gennym ledled Cymru. Ynddynt gwahoddwyd rhanddeiliaid i drafod y cynigion yn fanwl a darparu adborth uniongyrchol i Lywodraeth Cymru. Daeth yr ymgynghoriad i ben ym mis Mehefin 2014.

Bwriad ein cynigion oedd cryfhau'r gwaith o ddysgu ac addysgu llythrennedd a rhifedd yn y Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio hyn drwy ddefnyddio'r dull a fabwysiadwyd yn y FfLlRh i greu continwwm dysgu. Mae'r FfLlRh yn parhau'n ofyniad statudol ar draws y cwricwlwm cyfan i ddysgwyr 5 i 14 oed.

Pryd y bydd y Meysydd Dysgu ar gyfer Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu a Datblygiad Mathemategol, a'r rhaglenni astudio ar gyfer Cymraeg (iaith gyntaf), Saesneg a mathemateg newydd yn dod yn statudol?

Bydd y Meysydd Dysgu ar gyfer Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu a Datblygiad Mathemategol, a'r rhaglenni astudio ar gyfer Cymraeg (iaith gyntaf), Saesneg a mathemateg newydd yn dod yn statudol ym mis Medi 2015. Ni fydd canlyniad adolygiad annibynnol yr Athro Donaldson yn effeithio ar yr amserlen hon.

Pa newidiadau sydd wedi cael eu gwneud?

Nid yw'r datblygiadau hyn yn **effeithio** ar statws y FfLlRh fel gofyniad trawsgwricwlaidd statudol.

Does dim cynnwys newydd sylweddol. Mae cydrannau llythrennedd a rhifedd y FfLlRh wedi'u sefydlu ym Meysydd Dysgu Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu a Datblygiad Mathemategol ac yn y rhaglenni astudio ar gyfer Cymraeg (iaith gyntaf), Saesneg a mathemateg.

Mae'r Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio hefyd wedi cael eu cynllunio fel continwwm dysgu cynhwysol a fydd yn fodd i bob dysgwr wneud cynnydd. Mae cydrannau Ar Drywydd Dysgu ar gyfer llythrennedd a rhifedd wedi cael eu hadolygu hefyd.

Newidiadau strwythurol yw'r prif newidiadau, o ran bod y Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio yn gosod disgwyliadau o flwyddyn i flwyddyn, fel yn y FfLlRh. Maent yn awr yn cynnwys datganiadau o'r FfLlRh. Drwy fformatio, rydym wedi pennu'r datganiadau sy'n berthnasol i'r FfLlRh y gellir eu cymhwyso ar draws y cwricwlwm yn eu cyd-destun.

Mae'r rhaglenni astudio hefyd yn cyd-fynd â chynnwys manylebau TGAU y cymwysterau newydd a fydd yn cael eu cyflwyno am y tro cyntaf ym mis Medi 2015.

Pa gymorth fydd ar gael i roi'r Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio ar waith?

Bydd pecyn cymorth ar gael, a fydd yn cynnwys:

- llyfryn gwybodaeth ac animeiddiad yn egluro'r Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio diwygiedig, a fydd yn helpu ysgolion a lleoliadau i baratoi ar gyfer eu rhoi ar waith
- rhaglen o gymorth uniongyrchol a fydd yn cael ei chyflwyno gan y consortia rhanbarthol er mwyn rhoi i ysgolion a lleoliadau yr wybodaeth y bydd ei hangen arnynt i roi'r Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio newydd hollbwysig hyn ar waith.

Bydd rhagor o wybodaeth ar gael yn 2015.

Sut bydd y Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio diwygiedig (disgrifiadau lefel) yn cael eu hasesu?

Bydd adroddiad yr Athro Donaldson ar yr adolygiad annibynnol o'r cwricwlwm cenedlaethol a'r trefniadau asesu yn cael ei gyflwyno yn gynnar yn 2015. Ar 9 Hydref 2014, rhoddodd yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Gweinidog am y cynnydd sydd wedi cael ei wneud. Yn y diweddariad hwnnw, dywedodd fod ei adolygiad yn debyg o olygu newid 'sylweddol' yn ein cwricwlwm a'r trefniadau asesu – ac y bydd angen rhoi'r newid hwn ar waith dros gyfnod eithaf hirfaith.

Ein nod yw aflonyddu cyn lleied â phosib ar y drefn a sicrhau'r cysondeb mwyaf, ac rydym yn edrych am y ffordd orau o gyflawni hyn yng nghyd-destun adolygiad annibynnol yr Athro Donaldson.

Beth am y broses o asesu Meysydd Dysgu a rhaglenni astudio eraill?

Does **dim newid** i'r trefniadau asesu presennol ar hyn o bryd ar gyfer Meysydd Dysgu a rhaglenni astudio eraill. Mae'r Athro Donaldson yn edrych ar y rhain fel rhan o'i adolygiad annibynnol.

Sut y bydd Estyn yn arolygu'r dysgu a'r addysgu o dan gwmpas y Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio?

Nid oes gan Estyn fodel y maent yn ei ffafrio ar gyfer y ffordd y bydd ysgolion a lleoliadau'n rhoi'r Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio diwygiedig ar waith. Bydd yr arolygwyr yn barnu effeithiolrwydd y ddarpariaeth a'r arweinyddiaeth ar sail eu cyfraniad at ganlyniadau ac nid ar sail unrhyw ddulliau sy'n cael eu ffafrio ganddynt. Yr hyn a fydd yn hollbwysig i Estyn yw a fydd y dulliau a'r sefydliad yn addas i'r diben o sicrhau bod pob dysgwr yn cyflawni gwaith o safon uchel.

Sut mae'r Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio yn cysylltu â *Cymwys am Oes: Cynllun gwella addysg ar gyfer dysgwyr 3 i 19 oed yng Nghymru*?

Mae'r rhain yn cysylltu'n uniongyrchol â *Cymwys am Oes*, sy'n disgrifio'r prif nodau hyd at 2020 ac yn pennu amcanion strategol a fydd yn helpu i sicrhau gwelliannau yn y sector, gan ganolbwyntio ar weithlu cryf, cwricwlwm diddorol, cymwysterau sy'n cael eu parchu'n rhyngwladol, ac arweinwyr addysg yn cydweithio i godi safonau.

Asesu gan ddefnyddio'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol (FfLlRh)

Sut yr ydym yn asesu'r Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio yn erbyn y FfLlRh?

Daeth yr asesiad ffurfiannol o'r sgiliau yn y FfLlRh yn ofyniad statudol ym mis Medi 2014 ar gyfer pob dysgwr 5 i 14 oed. Gellir cael mwy o wybodaeth ar wefan Dysgu Cymru Llywodraeth Cymru yn www.learning.wales.gov.uk/resources/browse-all/lnf-assessment-recording-reporting/?skip=1&lang=cy.

Bydd cynnal asesiad ffurfiannol a pharhaus o'r sgiliau yn y FfLlRh yn dangos cynnydd y dysgwyr a bydd hefyd yn cefnogi'r gwaith o gynllunio'r cwricwlwm a'r dosbarth. **Ni fydd newid** i'r gofyniad hwn ar ôl cyflwyno'r Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio diwygiedig.

Adolygiad annibynnol yr Athro Donaldson o'r trefniadau asesu a'r cwricwlwm cenedlaethol

Ar beth mae adolygiad annibynnol Donaldson o'r cwricwlwm a'r trefniadau asesu yn canolbwyntio?

Penodwyd gan y Gweinidog dîm adolygu annibynnol dan arweiniad yr Athro Donaldson i gyflawni adolygiad annibynnol o'r cwricwlwm a'r trefniadau asesu yng Nghymru. Gofynnwyd iddo gyflwyno gweledigaeth glir a chydlynol ar gyfer y cwricwlwm cenedlaethol a'r trefniadau asesu yng Nghymru o'r Cyfnod Sylfaen hyd at Gyfnod Allweddol 4, gan gysylltu'n uniongyrchol â'n system gymwysterau newydd.

Pryd fyddwn yn cael gwybod canlyniad yr adolygiad o'r cwricwlwm?

Bydd yr Athro Donaldson yn cyflwyno ei adroddiad ar yr adolygiad sylfaenol o'r cwricwlwm cenedlaethol a'r trefniadau asesu (gan gynnwys y cwricwlwm sylfaenol) yn gynnar yn 2015 – ac wedyn bydd Llywodraeth Cymru yn rhoi ei hymateb, gan gynnwys amserlenni ar gyfer gweithredu dros amser.

Fodd bynnag, ar 9 Hydref 2014, rhoddodd yr Athro Donaldson ddiweddariad i'r Gweinidog ar y cynnydd y mae wedi'i wneud. Yn y diweddariad hwnnw, dywedodd fod ei adolygiad yn debyg o olygu newid 'sylweddol' yn ein cwricwlwm a'r trefniadau asesu – ac y bydd angen rhoi'r newid hwn ar waith dros gyfnod eithaf hirfaith.

Bydd Llywodraeth Cymru yn cysylltu ag ymarferwyr ac arweinwyr ysgol er mwyn datblygu cynigion ar gyfer cwricwlwm newydd, a bydd cyfathrebu rheolaidd ag ysgolion.

Mae'n bosibl y bydd yn cymryd cryn amser i weithredu unrhyw newidiadau yn sgîl adolygiad annibynnol Donaldson, ac o gofio am yr angen brys i godi safonau llythrennedd a rhifedd, rydym wedi penderfynu gweithredu'r newidiadau i'r Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio diwygiedig, fel rhan o Gam 1 yr adolygiad o'r cwricwlwm. O gofio am yr amserlenni sydd wedi'u hawgrymu gan yr Athro Donaldson, bydd y Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio diwygiedig hyn yn ddiogel.

Cymwysterau

Sut mae hyn yn cyd-fynd â'r cymwysterau TGAU newydd?

Bydd y Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio diwygiedig yn cael eu cyflwyno ym mis Medi 2015 ar yr un pryd ag y bydd y cymwysterau TGAU newydd mewn pynciau iaith a mathemateg yn cael eu dysgu am y tro cyntaf. **Mae hyn yn gwbl fwriadol**, ac mae'n gyfle unigryw i gysoni datblygiad y cymwysterau a'r cwricwlwm diwygiedig â'r FfLlRh. Mae hefyd yn dangos ein hymrwymiad i roi i ddysgwyr y sgiliau y mae arnynt eu hangen ar gyfer y byd modern a'r swyddi y mae ein heconomi eu hangen.

Mae cynnwys y rhaglenni astudio ar gyfer Cymraeg (iaith gyntaf), Saesneg a mathemateg yn adlewyrchu gofynion cynnwys y cymwysterau TGAU diwygiedig mewn:

- Llenyddiaeth Gymraeg
- Llenyddiaeth Saesneg

a'r cymwysterau TGAU newydd mewn:

- Cymraeg Iaith
- Saesneg Iaith
- Mathemateg
- Mathemateg – Rhifedd.

Sut bydd y Meysydd Dysgu a'r rhaglenni astudio diwygiedig (a fydd yn statudol o fis Medi 2015) yn cael eu cysoni â'r canllawiau a'r gefnogaeth rydym yn ei derbyn yn barod ar gyfer y cymwysterau TGAU newydd?

Bydd y cymwysterau TGAU newydd hefyd yn cael eu dysgu o fis Medi 2015. Er mwyn paratoi ar gyfer rhoi'r rhain ar waith rydym yn:

- gweithio gyda'r consortia rhanbarthol i ddarparu cymorth ac adnoddau newydd i athrawon er mwyn gwella eu gallu – er ein bod yn canolbwyntio ar athrawon Cyfnod Allweddol 4, mae'r consortia rhanbarthol hefyd yn pennu dulliau ar gyfer lledaenu'r arferion da a'r technegau newydd i athrawon eraill er mwyn i ysgolion ac athrawon weithio i gefnogi'i gilydd er mwyn creu system sy'n gwella'i hun

- comisiynu cymorth ychwanegol ar gyfer y FfLlRh i athrawon sy'n gweithio gyda dysgwyr Blwyddyn 9 yn 2014–15, gan ein bod yn cydnabod yr angen i gefnogi'r garfan benodol hon gan mai hwy fydd y cyntaf i astudio'r cymwysterau TGAU newydd – bydd yn canolbwyntio ar gefnogi athrawon sy'n gyfrifol am lythrennedd a rhifedd ar draws y cwricwlwm a bydd yn rhan o'r Rhaglen Gymorth Genedlaethol (RhGG) ehangach ar gyfer llythrennedd a rhifedd; bydd y gefnogaeth ychwanegol yn cael ei datblygu a'i darparu mewn ymgynghoriad agos â'r consortia rhanbarthol, ac â CBAC, i sicrhau ei bod yn ategu ac nid yn dyblygu gwaith y cynghorwyr TGAU newydd ymhob rhanbarth.

Pa gymwysterau TGAU newydd gafodd eu hachredu ym mis Hydref 2014?

- TGAU Mathemateg – Rhifedd.
- TGAU Mathemateg.
- TGAU Llenyddiaeth Gymraeg.
- TGAU Cymraeg Iaith.
- TGAU Llenyddiaeth Saesneg.
- TGAU Saesneg Iaith.

Gellir gweld manylebau ar wefan CBAC yn www.cbac.co.uk/supporting/wjec-qualifications-in-wales.html?language_id=2.

Cyfnod Sylfaen

Pa newidiadau sydd wedi'u gwneud i Feysydd Dysgu'r Cyfnod Sylfaen?

Mae'r Meysydd Dysgu ar gyfer Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu a Datblygiad Mathemategol yn cael eu cyflwyno bellach ar ffurf disgwyliadau grŵp blwyddyn. Mae Llywodraeth Cymru yn ymrwymedig i'r Cyfnod Sylfaen ac mae'r Gweinidog Addysg a Sgiliau wedi dangos yr ymrwymiad hwn yn glir yn ei ymateb i'r archwiliad o'r Cyfnod Sylfaen a gynhaliwyd gan yr Athro Iram Siraj ym mis Mawrth 2014. Bwriad y newidiadau sy'n cael eu rhoi ar waith yw:

- gwneud yn siŵr fod y pwyslais ar ddarpariaeth ar gyfer cam priodol datblygiad y plentyn yn y Cyfnod Sylfaen
- gwneud yn siŵr fod y Meysydd Dysgu hyn yn gontinwwm dysgu i adael i ymarferwyr asesu ar ba lefel y mae plentyn ar hyn o bryd a beth ddylai eu 'camau nesaf' fod – nid cyfres mohonynt o sgiliau ar wahân i'w dysgu a'u dangos bob blwyddyn, ac mae'r continwwm yn helpu ymarferwyr/athrawon i ganfod cryfderau unigol ac anghenion dysgu i'r dyfodol
- gwneud yn siŵr fod ymarferwyr yn parhau i gael eu hannog i gefnogi datblygiad sgiliau llythrennedd a rhifedd drwy ddarpariaeth gytbwys o brofiadau dysgu gweithredol a phrofiadau dysgu drwy chwarae a arweinir gan y plentyn a'r oedolyn, a hefyd drwy wneud y mwyaf o gyfleoedd dysgu a gynlluniwyd a chyfleoedd dysgu ar hap. Dyna pam yr ydym wedi cynnwys ystod o ddatganiadau diwygiedig ar gyfer addysgeg y Cyfnod Sylfaen ar ddechrau pob Maes Dysgu. **Nid** yw'r Meysydd Dysgu diwygiedig a'r FfLlRh yn golygu mynd yn ôl i ddysgu llythrennedd a rhifedd i'r dosbarth cyfan yn y Cyfnod Sylfaen.

Beth sy'n digwydd gyda'r asesiad o'r Proffil Cyfnod Sylfaen?

Bydd y Proffil Cyfnod Sylfaen sy'n cael ei gyflwyno ym mis Medi 2015 yn cefnogi asesiad ar ddechrau'r Cyfnod Sylfaen drwy arsylwi gydag asesiad llinell sylfaen yn cael ei gynnal yn y dosbarth Derbyn. Bydd yn gymorth i olrhain cynnydd plentyn hyd at ddiwedd y Cyfnod Sylfaen. Un elfen fydd y Proffil Cyfnod Sylfaenol o Fframwaith Datblygu ac Asesu'r Blynyddoedd Cynnar ehangach. Ei fwriad yw darparu ffordd o olrhain datblygiad plant o 0 i 7 oed. Bydd y fframwaith yn cysylltu'r Proffil Cyfnod Sylfaen â dulliau asesu eraill fel y Rhestr Sgiliau Tyfu 2 sydd eisoes yn cael ei defnyddio ar gyfer plant Dechrau'n Deg.